

İslâm Yasası 2015- Özet

Çıkış noktası:

- Avusturya’da İslâm dinin resmen tanınması uzun bir geleneğe sahiptir. İslâm Yasası 103 sene önce (1912) henüz Habsburg İmparatorluğu döneminde çıkarılmıştır.
- Avusturya’nın yoğun Müslüman göçü alması nedeniyle (özellikle Türkiye ve eski Yugoslavya’dan) 1960’lı yıllardan itibaren Müslümanların oranı sürekli olarak artmıştır.
- Avusturya’da son tahminlere göre yaklaşık 570.000 Müslüman yaşamaktadır.
 - Bu toplam nüfusun yaklaşık %7’sini oluşturmaktadır.
 - Müslümanlar Hıristiyanlardan sonra en büyük din grubunu oluşturmaktadır.

Somut olarak Avusturya’da din hukuku

- Dinlerin ve din topluluklarının resmen tanınmalarına ilişkin hukuki temeli, inanç ve vicdan özgürlüğünü de tanıyan 1867 Anayasası ile 1874 Din Topluluklarının Resmen Tanınması Hakkında Kanun oluşturuyor.
- Din özgürlüğü Avusturya Anayasasıyla korunmaktadır – bireysel, kolektif ve tüzel olarak.
- Avusturya’da 16 adet resmen tanınmış din topluluğu mevcuttur.
 - Bunların resmen tanınmaları, Katolik Kilisesi hariç (tarihsel olarak tanınmış kabul edilmektedir) ya özel bir yasa ya da Tanınma Kanununun hükümlerine göre gerçekleşmiştir.
 - Hâlihazırda aşağıdaki yasalar mevcuttur:
 - Musevi Din Topluluğu için
 - Yunan – Doğu Kilisesi için
 - Protestan Kilisesi için
 - ve İslâm Din Toplulukları için
- Bunların dışında resmen tanınmış mezhep toplulukları bulunuyor. *Fark:* mezhep toplulukları, inançlarını resmi belgelere kayıt ettirme olanağına sahiptir (ör. Okul karnesi – böylece çocuklar artık “mezhepsiz” değiller).
- Din toplulukları ise ayrıca okullarda din dersi verme hakkına sahiptir. Bunun yanı sıra kilise katkı payı vergiden düşülebilmekte ve dinî mekânlar emlak vergisinden muaf tutulmaktadır.

İslâm Din ve Mezhep Toplulukları

Avusturya’daki iki İslâm Din Topluluğu:

- a) Avusturya İslâm Cemaati (IGGIÖ – resmen tanınma 1979)
- b) Avusturya Alevi İslâm Cemaati (ALEVI – resmen tanınma 2013)

Avusturya’daki tek mezhep topluluğu:

- İslâm Şii Mezhep Topluluğu (SCHIA – resmen tanınma 2013)

Yasanın hedefleri

- Hedef, aynı zamanda inançlı bir Müslüman ve kendinî gururlu bir Avusturyalı olarak hissetmenin bir çelişki oluşturmamasıdır.
- Avusturya, bu yasayla Avusturya'daki Müslümanların din özgürlüğünü hem koruyor hem de mümkün kılıyor. İslâm Yasaının yeni metni net bir şekilde Müslüman cemaatin ve toplum çoğunluğunun menfaati yönündedir.
- Avusturya'daki diğer 14 (yani toplamda 16) din topluluğu için olduğu gibi, bu yasa değişikliğiyle İslâm din topluluklarının da hak ve yükümlülükleri tanımlanıyor.

Neden yeni bir İslâm Yasası?

- 1912 İslâm Yasası, Avusturya Federal Anayasasının ve din alanındaki bugünkü genel hukuki düzenlemelerin oluşumundan önceki döneme aittir (bkz. aşağıda). Habsburg İmparatorluğunun 1918'deki çöküşünden sonra kurulan Avusturya Cumhuriyetinin yeni sınırları içerisinde fiili olarak Müslümanların yaşamamasına karşın bu yasa yürürlükte kalmıştır. 1960'lı yıllarda yurtdışından işçi alımıyla birlikte Avusturya'daki Müslüman sayısı 2015 yılına dek sürekli aratarak yaklaşık 570.000 kişiye ulaşmıştır.
- Bu gelişme karşısında, birlikte yaşamın birçok alanında hukuki düzenlemeler getirme zorunluluğu doğmuştur. "Eski" İslâm Yasası sadece iki sayfadan oluşmaktaydı ve bugünkü hukuki ve toplumsal ihtiyaçlara cevap veremiyordu.
- Avusturya'da yeni hukuki bir temelin oluşturulması açık bir şekilde Avusturya İslâm Cemaati tarafından talep edilmiştir.

Çalışma süreci

- Yeni metin için ön çalışmalar ve temel unsurların belirlenmesi, İslâm Diyalog Forumunda (2012) Entegrasyon Devlet Sekreterliği tarafından gerçekleştirildi¹.
- Böylece İslâm Yasası 3 senelik bir süreç içerisinde oluşturuldu.
- Bütün İslâm din toplulukları, çalışmanın bütün aşamalarına dâhil edildi.
- Bunun dışında sivil toplum temsilcileri, İslâm âlimleri ve hukuk uzmanları da dâhil edildi.
- Avusturya Alevi İslâm Cemaati, yasa tasarısının bütün içeriğini başından itibaren destekledi; Avusturya İslâm Cemaati, birçok müzakere oturumlarından sonra, yasaya muvafakatini bildirdi.
- Millî Meclisin İslâm Yasasına ilişkin kararı 25.02.2015 tarihinde gerçekleşti.

İslâm Yasası 2015 - ana unsurlar

1. İnceleme Hakkı

¹ Zamanın Entegrasyon Devlet Sekreteri Sebastian Kurz ve Avusturya İslâm Cemaati Başkanı girişimleriyle 2012 yılında gerçekleştirilen bir Diyalog Platformu. Platform 7 çalışma grubundan oluşurken birçok uzman, Müslümanlar ve toplum çoğunluğu arasındaki birlikte yaşam hususlarını ele almıştır. Forumun sonuçları 2013 yılı başında kamuoyuna sunulmuştur.

Din topluluğu, yasama ve idare organlarına, resmen tanınmış din topluluklarına ilişkin bilirkişi raporları ve öneriler iletme hakkına sahiptir. Din topluluğunun harici hukuki ilişkileri hakkında çıkarılan yasa ve düzenlemeler, din topluluğuna uygun bir mühlet tanınarak görüş bildirebilmesi için iletilmesi hatta mecburidir.

2. Din toplulukların dinî terimlerinin korunması

Bir din topluluğu ile ilişkilendirilebilen terimler (ör. dernek isimleri gibi) *artık yalnızca din topluluğunun izniyle* kullanılabilir – böylece din adı uygunsuz kullanımdan korunmuş olacaktır.

3. Devlet kurumlarında (hastane, silahlı kuvvetler, cezaevleri) “dinî rehberlik” düzenlenmesi

İlgili “din görevlisi” akademik bir eğitime ve yeterli derecede meslek tecrübesine haiz olmalıdır; ayrıca bir İslâm din topluluğu tarafından verilen izin (yetkilendirme) bulunmalıdır.

4. Devlet hukukunun üstünlüğü

Bu bütün din toplulukları için geçerlidir. Dinî öğreti, kurum ve adetler yasal düzenlemelerle çelişmemelidir. Din topluluğu, toplum ve devlete karşı olumlu bir temel tutum içerisinde olmalıdır. Resmen tanınma kaldırılabilir de; özellikle din topluluğunun devlet ve topluma karşı (artık) olumlu bir tutum sergilememesi veya kamu düzenini veya güvenliğini tehdit etmesi halinde.

5. İlahiyat eğitimi

Avusturya, yeni ilahiyatçı nesillere bilimsel eğitim sağlamayı taahhüt eder. Böylece imamlık yapmak isteyen Müslümanlar, teolojik yeterliklerini Viyana üniversitesinde kazanabilirler. Eğitimin pratik bölümü, din topluluklarıyla işbirliği içerisinde gerçekleştirilmelidir.

6. Müslüman mezarlıkları

Yasa, mevcut (hâlihazırda 2 adet) ve ileride kurulabilecek Müslüman mezarlıkları için hukuki güvence sağlıyor.

7. Dinî tatillerin korunması

İbadet ve törenlere rahatsızlık verilmemesini teminen, dinî tatiller din hukuku çerçevesinde (ancak iş hukuku çerçevesinde değil) korunmalıdır. Camide gerçekleştirilen bir ibadet esnasında, yakınlarında ör. bir rock konseri gerçekleştirmek yasaktır.

8. Yurtdışından gelen finansmanın yasaklanmasına ilişkin düzenleme

Bir din topluluğunun "faal işletimi" ülke içinde finanse edilmelidir (yurtdışından miras gibi tek seferlik bir bağış ilke olarak imkânsız olmamakla beraber mal varlığın yönetimi ülke içinde ör. bir vakıf tarafından gerçekleştirilmelidir).

9. Gıda kuralları

Din toplulukları gıdalarını, inanç kuralları çerçevesinde ürettirebilirler. Federal Silahlı Kuvvetlere mensup veya ceza evlerinde, hastanelerde, bakım evleri ve devlet okullarında bulunan Müslümanların beslenmesinde dinî gıda kuralları gözetilmelidir.

10. Bu federal yasayı ilgilendiren bütün olaylar hakkında 'İhbar Ve Bildirim Yükümlülüğü'

Din topluluğu bütün süreçler hakkında Din İşleri Dairesini bilgilendirmelidir (yeni seçim, tüzük değişiklikleri, öğretiden sapma).

11. Öğretinin ve inanç kaynaklarının Alman dilinde sunumu

Bütün din topluluklarının öğretileri, mevcut öğretilerden farklı olmalıdır. Bunun denetlenebilmesi için bütün toplulukların öğretileri de ibraz edilmiş olmalıdır. Bir mezhep topluluğu olarak kayıt edilebilmek için dinler, öğretilerinin tanımını ve temel inanç kaynaklarını (Kur'an-ı Kerim) Alman dilinde ibraz etmelidir.